

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ....

คำชี้แจง :

- ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ... ฉบับนี้ จัดทำโดย คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการขกร่างกฎหมายอนามัยการเจริญพันธุ์ ใน คณะกรรมการการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๗
- มุลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) ผลิตเอกสารฉบับนี้ เพื่อแจกจ่ายสู่ประชาคม สุขภาพและประชาชนทั่วไปที่สนใจ พร้อมทั้งรวบรวมความคิดเห็นจากภาคประชาชนเพื่อนำมาสะท้อนสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรากฎหมายนี้
- ผู้ที่มีความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ....ฉบับนี้ สามารถส่งความเห็นเป็นรายมาตรา หรือความคิดเห็นทั่วไปได้มาได้ 3 ช่องทางคือ

ไปรษณีย์

มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง

เลขที่ ๑๒/๒๒ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

โทรสาร   หมายเลข ๐๒-๕๕๑-๑๐๕๕

อีเมล   thanya@whaf.or.th

***สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ฌัญญา บุญภักดี โทรศัพท์ 02-591-1224-5

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่าง
พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

เหตุผล

โดยที่ผ่านมา ปัญหาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ต่าง ๆ มะเร็งของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ อนามัยวัยรุ่น การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม การทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย การทอดทิ้งหรือการทำร้ายทารุณ และปัญหาสุขภาพในวัยทองและสูงอายุ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่มีความเชื่อมโยงกับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังเกี่ยวพันกับการให้การคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชาชน ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีมาตรการเชิงกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับ (๑.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ ซึ่งบัญญัติให้สิทธิและเสรีภาพแก่บุคคลในด้านสุขภาพให้ได้รับการบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน ทั้งถึงและมีประสิทธิภาพ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วม) (๒.พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.....ซึ่งบัญญัติให้มีการคุ้มครองสุขภาพทางเพศและสุขภาพของระบบเจริญพันธุ์อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการตลอดช่วงชีวิตของบุคคล)

ดังนั้น จึงควรมีธรรมนูญด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ เพื่อกำหนดหลักการ ทิศทาง มาตรการ เครื่องมือ และเงื่อนไขสำคัญๆ ของระบบสุขภาพที่สามารถจัดการกับปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

พ.ศ. ....

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ .....เดือน..... พ.ศ.....

เป็นปีที่..... ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ...

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวด ๑

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ

"กองทุน" หมายความว่า กองทุนเพื่อคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

"อนามัยการเจริญพันธุ์" หมายความว่า สภาวะความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายและจิตใจของบุคคลที่เป็นผลสัมฤทธิ์อันเกิดจากกระบวนการและหน้าที่ของการเจริญพันธุ์ที่สมบูรณ์ตลอดช่วงชีวิต

"เพศภาวะ" (gender) หมายความว่า ความเป็นหญิงชายที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่งๆ

"วิถีชีวิตทางเพศ/เพศวิถี" (sexuality) หมายความว่า การประพฤติปฏิบัติหรือการมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องเพศในตลอดช่วงชีวิตของบุคคล

“สิทธิทางเพศ” หมายความว่า ความเสมอภาคและความเป็นอิสระในการเลือกวิถีชีวิตทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งตน โดยปราศจากความรุนแรงหรือถูกเลือกปฏิบัติ เคารพศักดิ์ศรีซึ่งกันและกันรวมทั้งรับผิดชอบร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและผลที่ตามมา

“สุขภาพทางเพศ” หมายความว่า สภาวะความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายและจิตใจของบุคคลที่เป็นผลสัมฤทธิ์อันเกิดจากสิทธิทางเพศ

“ความรุนแรงทางเพศ” หมายความว่า การกระทำใด ๆ เกี่ยวกับเพศ วิถีชีวิตทางเพศจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายจิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณ รวมถึงการกีดกันทางเพศ ทางสังคม การดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

“เพศศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ทุกช่วงวัยทั้งชายและหญิงเกี่ยวกับทัศนคติ ความรู้และพฤติกรรมที่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพื่อก่อให้เกิดความรับผิดชอบและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ

“การวางแผนครอบครัว” หมายความว่า การวางแผนเตรียมตัวก่อนการสมรสและ/หรือการที่คู่สมรสตัดสินใจร่วมกันในการมีบุตร จำนวนบุตร ความถี่หรือห่างในการมีบุตรตลอดจนความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

“การคุมกำเนิด” หมายความว่า การป้องกันการปฏิสนธิระหว่างเชื้ออสุจิของชายและไข่ของหญิง หรือป้องกันการฝังตัวอ่อนในโพรงมดลูก

“วัยทอง” หมายความว่า บุคคลที่เริ่มเข้าสู่วัยที่ระดับฮอร์โมนทางเพศเริ่มลดลงยังผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและอารมณ์จิตใจจำต้องให้การบำบัดรักษาและดูแลเป็นพิเศษ

“วัยสูงอายุ” หมายความว่า บุคคลมีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป

“คู่สมรส” หมายความว่า บุคคลที่เป็นสามีภริยากัน ไม่ว่าจะจดทะเบียนสมรสหรือไม่

“ครอบครัว” หมายความว่า บุคคลที่อยู่กินด้วยกันฉันท์สามีภรรยาไม่ว่าจะมีบุตรหรือไม่ และจดทะเบียนสมรสหรือไม่ หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันและให้หมายรวมถึงชายหรือหญิงที่เลี้ยงดูบุตรเพียงลำพังตนเอง

“เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์” หมายความว่า การปฏิสนธิโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์อันมิใช่การปฏิสนธิที่เกิดจากการร่วมประเวณีตามธรรมชาติ

“การยุติการตั้งครรภ์” หมายความว่า การทำให้การตั้งครรภ์สิ้นสุดลง

“ผู้ให้คำปรึกษา” หมายความว่า ผู้ให้คำปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

“ผู้ให้บริการอนามัยการเจริญพันธุ์และสุขภาพทางเพศ” หมายความว่า บุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ ที่ให้บริการบำบัดรักษา และ/หรือให้คำปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

“ผู้เยาว์” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุไม่ครบ ๑๐ ปีบริบูรณ์

"วัยรุ่น" หมายความว่า บุคคลที่มีอายุ ๑๐ ปีบริบูรณ์จนถึงอายุไม่ครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครองสิทธิและการให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

มาตรา ๕ บุคคลย่อมมีสิทธิเข้าถึงและได้รับบริการแบบผสมผสานทั้งการส่งเสริม ป้องกันรักษา และฟื้นฟู ด้านสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์หรือเทคโนโลยีด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ หรือเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ โดยปราศจากการบังคับหรือเลือกปฏิบัติไม่ว่าด้วยเหตุ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สุขภาพทางร่างกายและจิตใจ สถานะบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือวัฒนธรรมของผู้รับบริการ ทั้งนี้ โดยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาค

มาตรา ๖ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานหรือองค์การภาครัฐและเอกชน ให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการเป็นสำคัญ

มาตรา ๗ ผู้ให้บริการด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์พึงปฏิบัติและตระหนักในสิ่งต่อไปนี้

(๑) ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอแก่ผู้รับบริการถึงวิธีการและขั้นตอนการบริการหรือการบำบัดรักษา ด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ตลอดจนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

(๒) ต้องให้ผู้รับบริการมีทางเลือกและตัดสินใจอย่างอิสระปราศจากการชักจูงโน้มน้าว

(๓) ต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับบริการ ในกรณีที่ผู้รับบริการเป็นผู้เยาว์จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม เว้นแต่เป็นเหตุเร่งด่วนหรือฉุกเฉินอย่างยิ่ง

(๔) ผู้ให้บริการพึงตระหนักถึงเพศภาวะและความเป็นส่วนตัวไม่ก่อให้เกิดผู้รับบริการเกิดความอับอาย

(๕) ข้อมูลส่วนตัวหรือประวัติการบำบัดรักษา ด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ของผู้รับบริการต้องเก็บเป็นความลับ

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการอนามัยการเจริญพันธุ์

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน นายกแพทยสภา ผู้แทน

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามคำแนะนำของแพทยสภาจำนวนสามคน และผู้ประกอบวิชาชีพโดยคำแนะนำของสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอนามัยการเจริญพันธุ์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพนั้นสภาละหนึ่งคน

(๒) นักกฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์ และนักการศึกษาโดยผ่านคณะกรรมการสรรหา สาขาละ ๓ คน

(๓) ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน โดยผ่านคณะกรรมการสรรหา จำนวน ๓ คน

ให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเพศใดเพศหนึ่งไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม มาตรา ๔ อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินกว่าสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม มาตรา ๔ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) พ้นจากการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพ

(๖) ถูกให้ออก ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ

(๗) ขาดการประชุมติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๘) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและอายุได้เงื่อนไข มาตรา ๔ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการแทนและให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตน

มาตรา ๑๑ ต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมครั้งนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณ และมาตรการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์แก่ประชาชน

(๒) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจไว้ เพื่อให้การส่งเสริม พัฒนา บริการ และปกป้องคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพ และทั่วถึง

(๓) ให้คำปรึกษาและพัฒนาแก่หน่วยงานหรือองค์การภาครัฐและเอกชนที่ให้บริการด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์

(๔) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจไว้

(๕) ให้ความเห็นชอบแก่คณะกรรมการบริหารกองทุนในการออกกฎหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานแต่ละคณะไม่เกินกว่า ๕ คน เพื่อให้ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้กรรมการ อนุกรรมการและคณะทำงานเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิตาม มาตรา ๘ (๒) และ (๓) หลักเกณฑ์การประชุมของคณะกรรมการสรรหาให้นำ มาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการสรรหาปรับดำเนินการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันคำสั่งแต่งตั้งมีผล

หมวด ๒

ข้อมูลข่าวสารอนามัยการเจริญพันธุ์และเพศศึกษา

มาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงในด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ และเพศศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับวิถีชีวิตทางเพศและวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี และความเชื่อแห่งตน

ข้อมูลข่าวสารด้านอนามัยการเจริญพันธุ์หรือเพศศึกษาต้องไม่เป็นการส่งเสริมหรือช่วย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๑๖ รัฐต้องจัดให้มีการเรียนการสอนหรือเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอนามัย การเจริญพันธุ์และเพศศึกษาในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนและสถาบันทางสังคมอย่าง ต่อเนื่องและเหมาะสมกับเพศ วัยและวัฒนธรรมของผู้เรียน

รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนรู้และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านอนามัยการ เจริญพันธุ์และเพศศึกษาในครอบครัว ชุมชน สถาบัน สถานประกอบการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมกับเพศ วัย และวัฒนธรรมของผู้เรียน

มาตรา ๑๗ รัฐต้องกำหนดมาตรการเชิงส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้เกิดการผลิตสื่อที่มี คุณภาพสามารถสื่อสารข้อมูลอนามัยการเจริญพันธุ์และเพศศึกษาโดยครอบคลุมถึงสิทธิทางเพศ เพศภาวะ เพื่อก่อให้เกิดความรับผิดชอบและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ

สื่อที่นำออกเผยแพร่ต้องผ่านการคัดกรองเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคแต่ละเพศและ วัย สื่อที่มีลักษณะอนาจารขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือส่งเสริมให้เกิดความรุนแรงในสังคมไม่ว่า ทางตรงหรือทางอ้อมจะต้องถูกจำกัด

มาตรา ๑๘ รัฐต้องส่งเสริมให้มีการผลิตครู หรือพัฒนาครู หรือบุคลากรให้คำปรึกษาด้าน อนามัยการเจริญพันธุ์และเพศศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ทั้งต้องมีทัศนคติเรื่องเพศอย่าง ถูกต้อง และให้มีจำนวนอย่างเพียงพอและทั่วถึง สามารถสื่อและสอนกลุ่มเป้าหมายในสถานศึกษา หรือสถาบันทางสังคมอย่างเหมาะสมกับเพศและช่วงวัยของผู้เรียน

มาตรา ๑๙ หลักสูตรการเรียนการสอนด้านอนามัยการเจริญพันธุ์และเพศศึกษาต้องได้ มาตรฐานและสอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่ แตกต่างกันทั้งเพศและวัย โดยคำนึงถึงเพศภาวะทั้งนี้ต้องได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการ

หมวด ๓

สุขภาพทางเพศ

มาตรา ๒๐ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพทางเพศที่ดีอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ได้สะดวกและเหมาะสมกับฐานानุรูปแ่ห่งคน

ภายใต้สวัสดิการด้านสุขภาพ หน่วยงานหรือองค์การภาครัฐหรือเอกชนต้องจัดบริการให้คำปรึกษาหรือการป้องกัน ส่งเสริม บำบัดรักษา และฟื้นฟู ด้านสุขภาพทางเพศที่หลากหลายและที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่ม รวมถึง วัยรุ่น ผู้ตั้งครรภ์ไม่พร้อม คู่สมรส ผู้มีบุตรยาก ผู้สูงอายุ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้มีวิถีชีวิตทางเพศที่แตกต่างกันและหลากหลาย หรือผู้ถูกระทำรุนแรงทางเพศ

รัฐต้องมีมาตรการให้ความคุ้มครองและป้องกันปัญหาความรุนแรงทางเพศทุกรูปแบบแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยและกลุ่มอาชีพ เชื้อชาติ ศาสนา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง แบบบูรณาการ มีการส่งเสริมให้มีชุมชนปลอดภัยจากความรุนแรงทางเพศ มีการเฝ้าระวังและรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อทุกแขนงเพื่อสร้างจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของทุกฝ่าย

มาตรา ๒๑ รัฐต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาผู้ให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์และสุขภาพทางเพศให้มีความสามารถและทักษะเฉพาะด้านในการให้บริการบำบัดรักษาและพัฒนาบุคลากรให้คำปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์และสุขภาพทางเพศแก่ประชาชนอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ

ผู้ให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์และสุขภาพทางเพศต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับแห่งวิชาชีพ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่ผู้รับบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๒๒ ผู้ให้บริการบำบัดรักษาหรือให้คำปรึกษาด้านสุขภาพทางเพศหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต้องคำนึงถึงเพศวัยและความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการ จัดให้มีระบบการส่งต่อที่รวดเร็วและปลอดภัย ทั้งต้องไม่เลือกปฏิบัติหรือกีดกันผู้มีวิถีชีวิตทางเพศที่แตกต่างและหลากหลาย

หมวด ๔

การวางแผนครอบครัว

มาตรา ๒๓ รัฐต้องจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาและบริการการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิดแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่คิดมูลค่า

การวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิดครอบคลุมถึง การให้ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้องและเหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ

มาตรา ๒๔ รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานหรือองค์การหรือสถานบริการทั้งภาครัฐหรือเอกชนหรือธุรกิจให้มีความพร้อมในด้านบุคลากร เครื่องมือ เวชภัณฑ์ และสื่อต่าง ๆ ด้านวางแผนครอบครัวให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้รับบริการแต่ละคน

มาตรา ๒๕ ผู้ให้บริการให้คำปรึกษาการวางแผนครอบครัวหรือการคุมกำเนิดต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในการให้บริการ ทั้งต้องตระหนักถึงความสมัครใจและตามความประสงค์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ

ผู้หญิงมีสิทธิในการมีส่วนร่วมเลือกเวลาตั้งครรภ์ จำนวนบุตร ระยะห่างของการมีบุตรได้โดยอิสระ

ผู้ชายต้องได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด รวมถึงการสนับสนุนให้ชายเป็นผู้คุมกำเนิดมากขึ้น ตลอดจนการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย

มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิดต้องยึดหลักดังนี้

(๑) วิธีการคุมกำเนิดต้องไม่เป็นผลเสียต่อสุขภาพของผู้รับบริการ

(๒) การให้บริการต้องเป็นไปอย่างเสมอภาคไม่คำนึงถึงอายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทุพพลภาพ

(๓) การให้บริการต้องได้คุณภาพตามมาตรฐานสากล

(๔) ให้ผู้รับบริการต้องมีทางเลือกในการใช้วิธีคุมกำเนิด และต้องเป็นผู้ตัดสินใจเลือกวิธีการคุมกำเนิดสำหรับตนเองภายหลังได้รับข้อมูลที่ถูกต้องรอบด้าน

มาตรา ๒๗ การคุมกำเนิดชั่วคราวและถาวรจะกระทำได้เมื่อผู้รับบริการให้ความยินยอมเท่านั้น บุคคลที่ไม่อยู่ในสถานะที่จะตัดสินใจให้ความยินยอมได้ให้อยู่ภายใต้การพิจารณาของผู้ปกครองหรือผู้ดูแล

หมวด ๕

การตั้งครรภ์และการคลอด

มาตรา ๒๘ ในกรณีผู้ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมแต่ประสงค์ และ/หรือจำเป็นให้การตั้งครรภ์ดำเนินต่อไป ผู้ให้บริการต้องจัดให้มีการดูแลและฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจในสถานที่เหมาะสมทั้งระหว่างตั้งครรภ์ คลอด และหลังคลอดอย่างต่อเนื่อง

ในกรณีผู้ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมและประสงค์จะยุติการตั้งครรภ์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๓๐ ของกฎหมายนี้

มาตรา ๒๙ ในกรณีผู้ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม การตั้งครรภ์ต่อและการยุติการตั้งครรภ์จะกระทำได้โดยความสมัครใจของหญิงผู้ตั้งครรภ์ภายหลังได้รับข้อมูลที่ถูกต้องรอบด้าน

มาตรา ๓๐ การยุติการตั้งครรภ์จะกระทำได้เมื่อการตั้งครรภ์นั้นมีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจของหญิงตั้งครรภ์ หรือเมื่อหญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำคามผิดอาญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ หรือ มาตรา ๒๘๔ และต้องกระทำโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของแพทยสภา

มาตรา ๓๑ หญิงตั้งครรภ์มีสิทธิได้รับบริการทางการแพทย์ที่จำเป็นในทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ตั้งครรภ์จนกระทั่งคลอดภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพ

หญิงที่ตั้งครรภ์และคู่สมรสมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ ระหว่างตั้งครรภ์ และการคลอดจากผู้ให้บริการทางการแพทย์

หญิงตั้งครรภ์มีสิทธิเลือกวิธีคลอดที่ปลอดภัยทั้งต่อตนและบุตร ทั้งนี้ โดยได้รับข้อมูลและคำแนะนำจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

มาตรา ๓๒ รัฐต้องส่งเสริมมาตรการให้สามีมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและบุตรระหว่างการตั้งครรภ์ การคลอด และหลังคลอด

รัฐและนายจ้างต้องส่งเสริมให้มารดาสามารถให้นมบุตรได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๖ เดือนรวมทั้งมีกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสามี

มาตรา ๓๓ รัฐต้องส่งเสริมมาตรการให้นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาของหญิงตั้งครรภ์จะต้องไม่ใช้หรือมอบหมายงานที่ไม่เหมาะสมกับสรีระหรือสุขภาพอนามัยของหญิงที่ตั้งครรภ์หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของทารกในครรภ์

ในกรณีมีภาวะแทรกซ้อนต่อการตั้งครรภ์หรือผลกระทบใดจากการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดผลเสีย หรือเมื่อมีความเห็นของแพทย์มาแสดงประกอบ นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาต้องยินยอมให้หญิงดังกล่าวหยุดพักงานได้โดยไม่ถูกหักค่าจ้างหรือค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ใดๆ โดยไม่เป็นธรรม

มาตรา ๓๔ กรณีหญิงที่ตั้งครรภ์ติดเชื้อ เอช ไอ วี ให้หญิงนั้นมีสิทธิได้รับยาป้องกันหรือยาด้านไวรัสอย่างต่อเนื่องจากรัฐโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ รวมทั้งมาตรการการดูแลทารกที่เหมาะสมด้วย

มาตรา ๓๕ กรณีหญิงตั้งครรภ์อยู่ในภาวะไม่สามารถช่วยเหลือตนเองหรือไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองได้ รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

มาตรา ๓๖ หญิงที่ตั้งครรภ์ถูกควบคุมตัวในเรือนจำหรือทัณฑสถาน รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐและเอกชนที่จะดูแลสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจแก่หญิงนั้นทั้งก่อนคลอดและหลังคลอดอย่างเหมาะสม เมื่อคลอดแล้วต้องจัดให้มีการดูแลทารกที่คลอดเพื่อให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ อย่างเหมาะสม

หมวด ๖

ครอบครัวและการเลี้ยงดูบุตร

มาตรา ๓๗ รัฐต้องส่งเสริมมาตรการให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งและมีคุณภาพเพื่อให้สามารถเลี้ยงดู พัฒนาและปกป้องคุ้มครองบุตร ให้มีความเจริญเติบโตทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และ

ในกรณีครอบครัวไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ไม่ว่าด้วยสาเหตุใด หรือให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบหรือกระทำทารุณกรรมต่อบุตร รัฐจะต้องให้การช่วยเหลือสงเคราะห์แก่ครอบครัว โดยเร่งด่วนหรือจัดหาครอบครัวทดแทนที่เหมาะสมให้แก่เด็กเป็นการชั่วคราวก่อน

กรณีที่บิดามารดาติดเชื้อเอชไอวี รัฐต้องให้ความดูแลเลี้ยงดูบุตรนั้นด้วย

มาตรา ๓๘ เด็กจำเป็นต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากครอบครัวหรือสถาบันทางสังคมโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ เด็กต้องไม่ถูกใช้เป็นแรงงานที่ไม่เหมาะสมหรือผิดกฎหมาย หรือถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบไม่ว่าเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

เด็กที่ทุพพลภาพไม่ว่าทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา หรือเด็กกำพร้าถูกทอดทิ้งรัฐจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองและพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสมกับเพศและวัยของเด็กแต่ละคน

มาตรา ๓๙ กลุ่มสมรสหรือบุคคลในครอบครัวถูกระงับหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจากกลุ่มสมรสหรือบุคคลในครอบครัว มีสิทธิโดยอิสระที่จะขอให้ศาลออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพและได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือในเบื้องต้นจากหน่วยงานหรือองค์การภาครัฐหรือเอกชน การแทรกแซงด้วยวิธีการกระบวนการทางอาญาโดยเจ้าพนักงานของรัฐให้เป็นทางเลือกสุดท้ายและด้วยความยินยอมของกลุ่มสมรสหรือบุคคลในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงหรือการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมนั้น ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้สมาชิกในครอบครัวได้รับผลกระทบเกี่ยวกับภาวะความเป็นอยู่โดยเฉพาะครอบครัวที่มีบุตรผู้เยาว์ซึ่งต้องพึ่งพิงกลุ่มสมรสหรือบุคคลในครอบครัวที่ก่อเหตุรุนแรงในการดำรงชีพ

มาตรา ๔๐ รัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารหรือข้อความรู้เกี่ยวกับการครองเรือนหรือการเลี้ยงดูบุตรหรือจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาครอบครัวหรือครอบครัวบำบัดโดยไม่คิดมูลค่าอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานเพียงพอและทั่วถึง

จัดให้มีข้อมูลข่าวสารหรือสื่อหรือข้อความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา อนามัยการเจริญพันธุ์ให้แก่เด็กหรือเด็กวัยรุ่นอย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับเพศและวัยอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในสถาบันครอบครัว สถานศึกษาหรือสถาบันทางสังคม

รัฐต้องมีมาตรการส่งเสริมให้มีการเลี้ยงดูและปลูกฝังค่านิยมให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัวและสังคมในเรื่องความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางเพศไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา อาชีพ สวัสดิการทางสังคม การตัดสินใจและการเลือกที่จะดำรงชีวิตของบุคคล

มาตรา ๔๑ รัฐต้องส่งเสริมให้หน่วยงานหรือองค์การภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะสถานีนามาย์ สถานพยาบาล และสถานศึกษาจัดให้มีบุคลากรให้คำปรึกษาแก่เด็ก วัยรุ่น ครอบครัวหรือกลุ่มสมรสที่เพิ่งเริ่มตั้งครอบครัวใหม่เกี่ยวกับเพศศึกษาและอนามัยการเจริญพันธุ์อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานเพียงพอและทั่วถึงโดยไม่คิดมูลค่าใด ๆ

รัฐต้องส่งเสริมให้เด็กและครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกันในเชิงสร้างสรรค์เพื่อลดอุบัติเหตุกรรมและไม่ให้เด็กหมกมุ่นทางเพศและห่างไกลยาเสพติด

หมวด ๗

สุขภาพวัยทองและผู้สูงอายุ

มาตรา ๔๒ รัฐต้องให้ข้อมูลข่าวสารด้านวัยทองและผู้สูงอายุแก่ประชาชนทั่วไปเพื่อเตรียมความพร้อมโดยเริ่มตั้งแต่ผู้ที่กำลังจะเริ่มเข้าสู่วัยทองและผู้ที่อยู่ในวัยทองและวัยสูงอายุแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเหล่านี้ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆเหล่านี้อย่างชัดเจนและหันมาใส่ใจดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง โดยมีมาตรการส่งเสริมให้สื่อแขนงต่างๆเผยแพร่ข้อมูลแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

มาตรา ๔๓ รัฐต้องจัดให้มีคลินิกวัยทองและผู้สูงอายุในสถานพยาบาลของรัฐและมีมาตรการส่งเสริมให้สถานพยาบาลเอกชนเข้ามามีบทบาทในการให้บริการอย่างมีคุณภาพร่วมกับฝ่ายรัฐ โดยอยู่ภายใต้มาตรฐานการให้บริการแบบเดียวกันและต้องจัดให้มีบริการอย่างเพียงพอและทั่วถึง

มาตรา ๔๔ รัฐต้องจัดหาบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องวัยทองและผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ เพื่อการบำบัด รักษา และให้คำปรึกษาเป็นการเฉพาะ โดยตระหนักถึงความต้องการและความจำเป็นในการบำบัดรักษาของแต่ละบุคคล

มาตรา ๔๕ ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพของภาครัฐและเอกชน ประชาชนย่อมมีสิทธิได้รับการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพเมื่อเข้าสู่วัยทองและผู้สูงอายุอย่างเสมอภาคปราศจากการเลือกปฏิบัติและด้วยความสมัครใจ

มาตรา ๔๖ รัฐต้องจัดสถานที่และอุปกรณ์ที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชนวัยทองและผู้สูงอายุอย่างเพียงพอและทั่วถึง

หมวด ๘

เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์

มาตรา ๔๗ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนให้สถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนจัดบริการให้คำปรึกษาและรักษาผู้มีบุตรยากตามความเหมาะสม อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เพียงพอ และทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมการค้นคว้า ศึกษา วิจัย และพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และเพียงพอ

มาตรา ๔๘ การให้บริการด้านเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมและต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ หรือประกาศของแพทยสภา

มาตรา ๔๙ บุคคลต้องได้รับการคุ้มครองในการเข้าร่วมโครงการวิจัยหรือการทดลองเกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์โดยสมัครใจ โดยได้รับข้อมูลที่ถูกต้องรอบด้านเกี่ยวกับโครงการวิจัย

หมวด ๕

กองทุนอเนกการเจริญพันธุ์

มาตรา ๕๐ ให้จัดตั้งกองทุนอเนกการเจริญพันธุ์ขึ้นในกระทรวงสาธารณสุขให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการอเนกการเจริญพันธุ์ของประเทศที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล เพียงพอและครอบคลุมทั่วประเทศ

มาตรา ๕๑ กองทุนประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดให้ในแต่ละปี
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๔) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๕) เงินอุดหนุนที่รัฐวิสาหกิจบริจาคหรือมอบให้
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือกองทุนที่ได้รับตามกฎหมายหรือ โดยนิติกรรมหรือพินัยกรรม

(๗) ดอกผลหรือกำไรที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา ๕๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้ทรงวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งห้าคน และให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการเลขานุการ

มาตรา ๕๓ ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับกับวาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการและผู้ทรงวุฒิ การประชุมกรรมการบริหารกองทุนและการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมการบริหารกองทุนตามกฎหมายหรือระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) วางระเบียบ กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการขอรับเงินอุดหนุนหรือสนับสนุน หรือให้กู้ยืมเงินกองทุน

(๓) กำหนดระเบียบการเบิกจ่ายเงินกองทุน

(๔) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่และวิธีการบริหารจัดการของผู้จัดการกองทุน

ระเบียบตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีผลบังคับใช้ได้

มาตรา ๕๕ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเงินสนับสนุนหน่วยงานหรือองค์การภาครัฐหรือเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือชุมชนหมู่บ้าน เพื่อกิจการใด ๆ เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์หรือที่เกี่ยวข้องตามระเบียบที่กำหนด

(๒) เป็นเงินอุดหนุนหรือช่วยเหลือกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์

(๓) เป็นเงินสงเคราะห์ช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ของหน่วยงานหรือองค์การภาครัฐและเอกชนตามระเบียบที่กำหนดหรือที่ศาลมีคำสั่งให้จ่าย

มาตรา ๕๖ ในกรณีกองทุนจ่ายเงินสงเคราะห์ช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการรับบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ของหน่วยงานหรือองค์การภาครัฐและเอกชนตามคำสั่งศาลให้กองทุนได้รับช่วงสิทธิจากผู้ได้รับผลกระทบที่จะไล่เบียดเอาจากหน่วยงานหรือองค์การภาครัฐและเอกชนผู้ซึ่งก่อความเสียหายโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่

มาตรา ๕๗ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่สอบบัญชีงบดุลประจำปีของกองทุน โดยให้ได้รับค่าป่วยการตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนดตามสมควร